

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Családi körben.

A mezők megérelték és jobbrészt megadták már áldásaikat a hű munkásoknak. A pihenés hangulata ömlik el a tájakon, nemsokára aludni fog a természet szép fehér takaró alatt.

A mezők munkása is szűkebb világba szorul: a házi tüzhely mellé.

nyitó szégyenétől. Meghatódva kell erre a képre néznünk és hálásan gondolnunk aszszonynépünkre, akik a nyári verejtékezés után új pászmat fognak maguk elé s orsó, szövőszék mellett értékesítik a futó idő kínálkozó alkalmát.

De tisztelet a gazdának is, aki testi pihe-

De nem teljes pihenésre, mint a mezők barázdái és az erdők sűrűsége. A házi tüzhely körül új munka, új tevékenység kezdődik!

Ime képünk milyen szépen tárja elénk az erdélyi magyar gazdaember háztájának őszi, téli képét! Az asszonyok már javában folytatják a szövést-fonást, azt az áldott munkát, amellyel övéiket tisztes ruhába öltöztetik s népünket megmentik a rongyosság lealaco-

nésének óráit lelki öltözetének javítására, szépítésére használja. Milyen megnyugtató és fölemelő tudat annak számára, aki népünk sorsán, jövődjén tusakodik, hogy a mi gazdanépünk szívesen fürdeti meg lelkét a szellemi művelődés forrásaiban: szeret olvasni, a tudomány kérdésein és a világ folyásán elmélkedni, az általános műveltség és saját szakmájának ismereteivel könyvek, újságok útján megismerkedni. Hiszen valami-

képpen ez is az élet célja: a testi munka gyümölcseinek birtokában a lélek magasabb és nemesebb vágyait kielégíteni!

Megelégedéssel látjuk, hogy falusi magyar testvéreink közül sokan eljutottak már ennek az életcélnak a fölismerésére. Aggódunk azonban azért, hogy vajjon ifjuságunk megkapja-e azt az oktatást, amely őt a műveltség gyarapítására képessé teszi. Iskola-rendszerünk bő okot ad a kételkedésre, a nép-műveltség jövőjéért való aggodalomra.

Eppen azért azt kell kívánnunk és kérnünk a falusi szülőktől, hogy az őszi, téli hónapok nyugodtabb óráit használják föl gyermekeik lelki életének építésére is, gyakorolják velük a magyar írás, olvasás tudományát, kapassák rá őket jó könyvek és értékes újságcikkek olvasására.

Az erdélyi magyar gazdák háza — mint annyiszor kifejeztük óhajításunkat — legyen egyttal a magyar műveltségnek is meleg tűzhelye, lelkes iskolája!

A román nemzet gyásza.

Avarescu tábornagy halála mély gyászba borította a román nemzetet. Avarescu katonai pályáját a katonai ranglétra legalsó fokán kezdte. Az 1877. évi török háboruban, mint önkéntes vett részt. 1907-ben, mint hadügyminiszter lecsillapította a földművesek lázadását. 1913. évben vezérkari főnök lett és ő szervezte meg a Bulgária elleni hadjáratot. Legnagyobb katonai sikereit a világháboruban aratta. Többször volt miniszterelnök és ezt a tisztséget a legnehezebb időkben is be tudta tölteni. Temetése országos gyász keretében történt meg. A temetésen résztvettek II. Károly király Ófelsége és Mihály nagyvajda is. Marasésztin, a hősök temetőjében helyezték örök nyugalomra.

Bolgárok ünnepe.

A bolgárok nagy ünnepségre készülnek: az idei őszön mulik húsz esztendeje, hogy Boris király trónra lépett. Ez a húsz esztendő sulyos küzdelmek és válságok közt telt el. Bolgárországnak is sokat kellett szenvednie a háboru elvesztésének következményei miatt. Szerencséje volt a sok baj között, hogy fiatal királyában jó vezetőre talált, aki teljes komolysággal,

tiszta erkölccsel és nagy tisztességgel intézte népének sorsát. Országát tekintélyét tiszteletreméltó polcra emelte s ebben házasságának is sokat köszönhet, tudvalevőleg az olasz király leányát vette feleségül. Boris király nagy európai körutat tett közelebbről s ennek folyamán Hitlerrel, Mussolinivel és az angol kormány tagjaival is tanácskozásokat folytatott.

A világbéke árnyékában.

A müncheni egyezmény végrehajtása gyors tempóban zajlik le. A német csapatok a szudéta-német vidéken már csaknem az egész öt területsávot megszállták s a nagyhatalmak képviselői, akik az új cseh-német határt jelölik meg, már most úgy állapítják meg az új határokat, hogy ne legyen szükség népszavazásra. Valószínűnek látszik, hogy az új területi megosztás után három és félmillió szudétanémetből csak nyolcvanezer marad cseh birtokban, ugyanakkor azonban ugyancsak nyolcvanezer cseh alattvaló kerül a Német Birodalom uralma alá. Népszavazásra azért nem lesz szükség, mert a kérdés mindkét állam szerint lakosság-cserével is meg lehet oldani s már is joga van mindenkinek optálni, tehát mindenki olyan állampolgárságra tarthat igényt, amilyen nemzetiségűnek vallja magát.

A német-cseh kérdés megoldása után gyors tempóban elintézésre nyert a lengyel-cseh kérdés is. A lengyelek már több várost megszálltak, köztük legelőször Teschent, legutóbb pedig Oderberget. A cseh-lengyel határmegállapító bizottság rövidesen megjelöli az új cseh-lengyel határokat. Megkezdődött ugyanakkor a magyar-cseh kérdés megoldása is. Amint ismeretes, a nagyhatalmi egyezmény úgy döntött, hogy a szudétanémet-cseh mintára három hónapon belül meg kell oldani a magyar-cseh határkérdést is. Ha három hónap alatt a megállapodást nem tudná a két állam egymás közt megkötni, akkor a négyhatalom fog végleges döntéseket hozni.

A csehszlovák kormány ugyanis belátta, hogy a békés megoldások a legeredményesebbek. A legbarátságosabb hangulatban indultak meg a tárgyalások vasárnap délután 7 órakor. A magyar küldöttség vasárnap délután 5 órakor érkezett meg a városba, ahol Alapi Gáspár polgármester mondotta az üdvözlő beszédet. Kánya magyar külügyminiszter válaszában kijelentette, reméli, hogy békés megegyezés alapján lehet rön-

dezni a Dunamedence kérdését. A tanácskozások a vármegyeházán kezdődtek meg. A magyar küldöttséget, amelyben résztvett Kánya Kálmán külügyminiszter, Teleki Fál gróf kultuszminiszter, Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár és Péchy Tibor államtitkár, Bruno a cseh külügyminiszter helyettese és Kobr budapesti cseh követ fogadták.

Már este hét órakor megkezdődött a történelmi jelentőségű tanácskozás, amelynek kezdetén a cseh kormány képviselői kijelentették, hogy békés úton akarják megoldani a függő kérdéseket s hogy mindkét oldalon a kölcsönös bizalom megerősödjék.

A hivatalos jelentés szerint a tárgyalások már hétfőn a kora délutáni órákban folytatódtak. Az első megbeszélés két óráig tartott és magyar nyelven folyt le. Sőt, Tiso szlovák miniszterelnök, hogy a tárgyalás jegyében folyó tárgyalások békés jellegét jobban kihangsúlyozza, a komáromi Central-szállóba vacsorán látta vendégül a magyar kiküldötteket.

Mindezekből megállapítható, hogy a müncheni egyezmények tényleg a békét szolgálják. Csehszlovákia maga is belátta, hogy a függő kérdéseket valóban csak a béke szellemében lehet megoldani, éppen azért, úgy a szudétanémet és lengyel területeket, valamint a magyarlakta vidékeket békés megegyezés alapján akarják átadni. Sőt, valószínűnek látszik, hogy a tárgyalások befejezése és a területek átadása után a müncheni egyezményben érdekelt államok, amelyek amúgy is egymásra vannak utalva, gazdasági, esetleg baráti szerződéseket fognak kötni. Ha csak itt arra utalunk még, hogy az angol-olasz és az olasz-francia békés megállapodások után rövidesen elintéződik a spanyol-kérdés is, akkor bátran és örömmel irhatjuk le, hogy Európa egeről elvontultak a háborús fellegek és a világbéke árnyékában élünk.

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Külföld.

Tovább fellődnek a csehszlovákiai események.

Lemondott Benes. Benes, a csehszlovák köztársaság elnöke lemondott. A lemondás az események kikerülhetetlen következménye volt.

A francia parlament bizalmat szavazott Daladiernek. A francia parlament mindkét háza foglalkozott a müncheni egyezményről és annak következményeivel. Mindkét ház nagy szöklöbbséggel elismerését és bizalmát fejezte ki Daladier és a kormány iránt.

Simán ment végbe a Csehszlovákiától lecsatolt területek megszállása. A Csehszlovákiától lecsatolt német területek megszállása különösebb zavarok nélkül folyt le. A német csapatok ellenállásra sehol sem találtak. Eger városában nagy ünneppésséggel fogadták Hitler birodalmi kancellárt, aki a megszálló csapatokkal vonult be. Hitler meglátogatta az ujonnan megszállott vidékeket és fontos intézkedéseket tett az új területek kormányzására nézve. — Henleint a szudeta-német területek birodalmi biztosává nevezte ki.

A lengyelek is simán szállották meg Teschent és vidékét. A lakosság nagy lelkesedéssel fogadta a lengyelek bevonulását.

Tárgyalások a magyar és cseh kormány között. A müncheni határozat értelmében Olaszország és Németország csak akkor biztosítják Csehszlovákia határait, hogyha Csehszlovákia a lengyel és magyar kisebbségekkel is rendezte a vitás ügyeket.

Ennek következtében Csehszlovákia és Magyarország között megkezdődtek a tárgyalások a kérdés rendezésére. A csehszlovákiai magyarság ügyét a teljes önrendelkezés jegyében óhajtják a nagyhatalmak elrendezni. Ebben az ügyben a magyar és cseh kormány között megindultak a tárgyalások.

A ruthének kiáltványa. Csehszlovákia keleti felében lakó ruthén nép Csehszlovákia felosztásának következtében új helyzet elé került. A ruthének nemzeti tanácsa kiáltványban tette közhírré, hogy a csehek 20 esztendő alatt semmit sem tettek a ruthén nép önkormányzatának megvalósítása érdekében s ezért a nemzeti tanács követeli, hogy a ruthén nép az önrendelkezési jog alapján határozzon jövődö sorsáról.

Nagy kölcsönt kap Csehszlovákia. Az angol parlamentben vita folyt a müncheni egyezményről és Csehszlovákia felosztásáról. Chamberlain miniszterelnök a kormányt támogató pártok ünneplése közben jelentette be a müncheni egyezmény megkötését. Az ellenzéki pártok szónokai hibáztatták Chamberlain külpolitikáját, a parlament többsége azonban bizalmáról biztosította az angol miniszterelnököt. Chamberlain beszédében bejelentette, hogy Csehszlovákia, Anglia és Franciaország jóállása mellett 50 millió font összegű kölcsönt fog kapni. Az összegből 10 millió fontot azonnal folyósított. Csehszlovákiának.

Olaszország sürgeti a magyar-kérdés megoldását. Az olasz külügyminisztérium félhivatalos leírja Magyarországnak kívánságainak sürgös elintézését kívánja a cseh kormánytól. Róma, Budapest és Berlin között ebben

az ügyben állandó tanácskozási folyik.

Teljes önkormányzatot követelnek a szlovákok.

A szlovák néppárt vezetőségének határozata szerint Szlovákia olyan kapcsolatban kíván maradni Csehszlovákiával, mint amilyen kapcsolat Ausztria és Magyarország között volt. A szlovákok teljes önkormányzatot követelnek, amely csaknem teljes állami különállóságnak felel meg. Tervezeteik szerint csupán a köztársasági elnök, a külpolitika és a pénzügy lenne Csehszlovákiával közös. Külön szlovák hadsereget követelnek, szlovák tisztekkel és szlovák vezényleti nyelvvel. A szlovák nép vezetői kijelentették, hogy harcot indítanak azok ellen a kommunista árnyalatú gazdasági és politikai elvek ellen, amelyek Csehszlovákiában általánosan elvannak terjedve.

Ulster kívánsága. Az ír szigetén lévő Ulster város és környéke közjogilag Angliához tartozik. Az ulsteriek mozgalmait indították, hogy csatlakozhassanak Írországhoz és felkérték de Valera ir miniszterelnököt, hogy a szudeta-németek ügyében alkalmazott önrendelkezési jog elve alapján vigye ügyüket a nagyhatalmak elé.

Németország visszakapja Danzigot. Sok szó esik arról, hogy az általános nemzetközi helyzet rendezése során Németország gyarmatokat fog kapni. Hír szerint Németország Lengyelországgal is megegyezett, hogy visszakapja Danzigot, amely Németországot két részre választotta. A kérdést a lengyel és német lakosság kieserülésével fogják megoldani.

Mi történik Oroszországban?

A távol keleti orosz haderő parancsnokát, Blücher tábornagyot és negyvenhárom tábornokát letartóztatták. A távol keleti orosz haderő hat politikai megbízottját agyonlőtték. Elkobozták a kiáltványt, amit Blücher tábornagy intézett a távol keleti hadsereghez. A kiáltványban azzal vádolta meg Sztalint, hogy Kinában, Spanyolországban és Csehszlovákiában elárulta a világforradalmat. Hír szerint Vorosilov tábornagy közöset vállalt Blücher tábornaggal s bejelentette Sztalinnak, hogy lemond, ha Blüchert hadbírótság elé állítják. Ezzel kapcsolatban még a következőket közöljük. A Mexikóban élő Trockij kijelentette, hogy Csehszlovákia összeomlása Sztalin helytelen külpolitikájának bukását jelenti. A francia-orosz katonai szövetség jelentősége is teljesen megszűnt. Németország befolyása mind erősebb lesz Európában és ez könnyen Sztalin csufos bukását eredményezheti.

Uj négyhatalmi értekezlet terve. A cseh kérdés végleges rendezése után a négy nagyhatalom kormányelnökei újabb megbeszélésre ülnek össze. Olasz híradás szerint ennek tárgysorozatán a következő kérdések foglalkoznak szerepelni:

1. A Spanyolországban levő idegen önkéntesek eltávolítása.
2. A földközi tengeri angol-olasz egyezmény elismerése.
3. Az abessziniai olasz hódítás elismerése.
4. Franciaország küldjön követet Rómába, hogy megkezdhesék a tárgyalásokat a földközi tengeri francia-olasz egyezmény létrehozása ügyében.
5. Francia-német gazdasági és politikai tárgyalások megindí-

tása, amelyek során újra biztosítanak Elzász-Lotharingia sértettségét.

6. A békekonferenciák által Magyarországra hárult gazdasági hátrányok felülvizsgálása.

Vérfürdőt rendeztek az arabok. Palesztinában Tibériász várost arab felkelők támadták meg, a zsidó őrséget leölték és behatoltak a városba. Sok védetelen nőt, gyermeket és öreget öltek meg. Két órai fosztogatás után az arabok visszavonultak. Palesztina több vidékén voltak harcok az arab lázadók és az angol csapatok között. A harcokban mindkét részről sokan estek el.

Panaszkodik a Szovjet. A Szovjet egyik hírszolgálati szerve azt a hivatalos nyilatkozatot tette közhírré, hogy a szovjet a müncheni értekezletről semmiféle hivatalos értesítést nem kapott. A szovjettel csupán a kész helyzetet közölték.

Német gyarmat lesz Délnyugat-afrika? A délafrikai köztársaság lakói számolnak azzal, hogy a szudéta-német kérdés elintézése után Délnyugat-afrika ismét német gyarmat lesz.

Fegyverszüneti tárgyalások Spanyolországban. Ugy látszik, hogy Spanyolországban is békülékeny hangulat lett urrá. Hír szerint a spanyol nemzetiek és köztársaságiak között fegyverszüneti tárgyalások folynak. Ha ezek a tárgyalások eredményre vezetnek, valószínűleg rövidesen

megkötik a végleges békét. A békülékeny hangulatra jellemző, hogy a nemzeti repülőgépek Franco tábornok uralomra jutásának második évfordulóján Madrid városára 178 ezer darab fehér kenyeret dobtak le. A köztársasági repülő elhárító ágyuk ezalatt is állandóan lötték a nemzeti repülőgépeket.

Az angol király szózata. Az angol király a világválság miatt félbeszakított üdülését újra megkezdte. Mielőtt Londonból elutazott volna, szózatot intézett az angol nemzethez. Szózatában megköszönte a nyugalmat és fegyelmelzetséget, amelyet Anglia lakossága a legutóbbi események napjaiban tanusított.

Eltávoznak az angol kormányból a háboruspárti miniszterek. Az angol tengerészeti miniszter lemondása után az angol kormányban levő összes háboruspárti miniszterek ki akarnak lépni. Így rövidesen lemondanak a kereskedelmi, földmívelésügyi, egészségügyi és hajózási miniszterek. Az angol háboruspárti miniszterek lemondása a müncheni egyezmény természetes következményének tekinthető.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!**

Uj árjegyzékünk megjelent

Szállítás október hó közepén kezdődik.

AMBROSI, FISCHER és TÁRSA — AIUD, Jud. Alba.

NYÁR SOLYMOSON

— Regény. Kiadja a Könyvbarátok Társasága. Minerva Kolozsvár. —

Gyallay Domokos legújabbigen szép regényének a címe ez: *Nyár Solymoson*. Mondhatom, hogy különösen nagy gyönyörűséggel olvastam el ezt a szép könyvet. Odakint a nagy világban zugott a vihar, különböző népek ellentétes törekvései csaptak össze és úgy látszott, hogy semmi sem tudja feltartóztatni a háborúnak véres veszedelmét. Közülünk kinek a lelkén ne nyilallott volna át a gyötrő kérdés: Vajjon mit hoz a jövő?

Ezekben a nyugtalanságban teljes napokban olvastam el a Gyallay Domokos kedves regényét. A jelen nyugtalanságból átvitt egy csendes, boldog szigetre, egy barátságos erdélyi kis faluba, ahol egy percre győzött a lelkeken diadalmaskodó jóakarathoz és szeretetnek lelke. Egymásra találnak rég elszakadt, gyűlölködő testvérek, kibékülnek régi barágosok, fiatal szívekben kivirágzik a boldogság, a jobb jövő reménye és mindezt a csodát megeselelkező a közös szülőföldnek varázsa, a multból a jelenhez szóló kötelezettségnek parancsszava: Aldjon vagy verjen sors keze, itt éljed, halmód kell. A távoli idegenbe szakadt apát és fiát megihleti a szenvedő anyaföld siralma és az itthoniakat tette serkenti az a buzgóság, amely a hazatérőknek tetterős segítőkészsége által ébred fel lelkükben.

Nem kívánom elmondani ennek a kedves, sok helyen igazán szívhez szóló művészettel megírt regénynek tartalmát, mert azt szeretném, hogy e sorok által is arra biztassam olvasóinkat, hogy szerezzék meg és olvassák el a Gyallay Domokos értékes könyvét. Biztos vagyok, hogy nekik is gyönyörűséget szerez az a kedves, hangulatos törté-

net, amely Solymosba, mint valóságba öltözött álom, hozta el a szegénység, a kétség világába egy gazdag gyümölcsözést ígérő nyárnak vigasztaló derűjét.

Elképzelem, hogy valahogy így is született meg Gyallay Domokos lelkében ez a regény. Sokat töprengő, népe sorsa felett vívódó lélekkel térhetett haza szülőföldjére, hitfelei közé, a városi élet gondterhes nyugtalanságából. Szomorú szívvel hallgathatta valamelyik fiatal lelkész magasra törő, jót akaró terveit, de szívébe vágthatott az elkeseredett panaszkodás fájdalmas szava is: Hiába való minden erőfeszítés, a nyomorúság, a tehetetlen szegénység, a belső ellentétek sziklafaláról visszahull a mélybe, a megsemmisülésbe minden lendülő, jobb jövőt kereső vállalkozás. Figyelő szemmel nézhetett körül Gyallay a kicsiny erdélyi falu életén és elgondolhatta, hogy milyen mesészerűen és viruló életet tudna varázsolni abba a hegyek közé elrejtett kicsiny faluba, hogy ha megtörténhetné az a csoda, hogy a falu lelkes, jószándéku emberei mögé odaállana segítő társul a tökének, a pénznek, a magasabb tudásnak és szervező erőnek alkotó ereje. Így ébredhetett fel Gyallay Domokos szívében az a kedves álom, amelyet Nyár Solymoson című regényében elbeszél.

Hazajön az Amerikába szakadt gazdag ember, mert ki tudja hogyan, miképpen, de eljutott szívébe a megsegítés után csengő szülőföld hazahívó panasza. Jön vele a fia is, akit aztán még jobban megragad a történelmi és művészi emlékekben és szépségekben gazdag édes anyaföldnek szerelme. És azután a hazatért és itthon egymásra talált atyafiak, a közös földnek, közös hitnek gyermekei odaadják lelküket az egymás ellen elkövetett bűnöket megbocsátani kész jóakarathoz.

nak, egyesülnek közös elhatározásban, melynek célja minden erő összefogásával szép és viruló életet teremteni ezen a földön, élő szívek, hűséges és áldozatos szeretete által élővé tenni ennek a holt kincsekben annyira gazdag földnek eddig még csak fel sem ismert gazdag áldásait. Így mosolyog be Solymosra egy gazdag áldást ígérő nyárnak öröme.

Gyallay Domokos regényét nem fejezte be. Még folytatása lesz ennek a regénynek. Még ezután beszéli el, hogy vajjon mi fog következni az ígéretekben gazdag, derűsen szép nyárra? Következni fog-e a keserű kiábrándulás, újból be fog-e teljesedni népünkön az a sors, amelyről a költő énekel: „Magyarnak lenni tudod mit jelent? — Küzdelmet, fájt, véges végtelent. Ugy teremődni erre a vi-

lágira, hogy mindig vessünk és mindig csak hiába. Hogy amikor már érik a vetés, akkor zúgjon rá irtó jégverés.“ Lehet, hogy ez lesz a regény folytatása. Folytatása lesz a nagy tanulság, amelyet egy másik költő úgy fejezett ki: „Szép az élet úgy mondja az álom, kötelesség ébren úgy találok.“ Akármilyen is lesz a történet folytatása, de ez az utóbbi tanulság mégis igaz marad. Semmisen erő, ami támasztát kívül keresi. A csodavárás csak akkor nem vezet keserves csalódáshoz, ha a lelkek újjászületéséből, hit és szeretet által megszentelődött szívek áldozatából nő ki.

Olvassuk el figyelmesen *Gyallay* Domokos kedves regényét, de nyissuk meg szívünket e megtartó tanulság előtt is.

Vásárhelyi János.

Hírek.

Teljesen átszervezik az eddig érvényben levő adózási rendszert. A pénzügyminisztériumban megkezdették a munkálatoikat az új adózási rendszer megállapítására. Az új rendszer keretében egységesítik a sokféle adónemet és így egyszerűbbé teszik az adók behajtását. A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége ebből az alkalomból emlékirattal fordult a kormányhoz, amelyben állást foglalt az adóemelések ellen.

Április 1-ig meghosszabbították a falusi italmérések engedélyét. Egy régebbi rendelet értelmében az 5 évnél régebbi italmérési engedélyeket október 1-i hatállyal visszavonták volna. Az állami egyedáruság igazgatósága értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy az italmérési engedélyek érvényét április 1-ig meghosszabbítja.

Hazaérkezett a kisebbségi fő-kormánybiztos. Dragomir Silviu, kisebbségi fő-kormánybiztos Genfből, ahol, mint a román

küldöttség tagja vett részt a Népszövetség ülésin, visszaérkezett Bucurestibe. Dragomir Silviu fő-kormánybiztos utjának eredményéről hivatalos nyilatkozatot addig nem ad ki, amíg a román kormánynak nem tesz jelentést.

Egyetemi tanárnak hívták meg Benest. A méltóságáról lemondott csehszlovák köztársasági elnököt egy amerikai egyetem tanárnak hívta meg. Benesnek a nemzetközi jog előadására adnának megbízást.

Elítélték Siancut. Siancu Emil, nyugdíjas kapitány ismert alakja volt Kolozsvárnak. Több évvel ezelőtt lelötte Tischler Mór fakereskedőt a bukaresti törvényszék tárgyalótermében. — Siancut az esküdtszék nem találta bűnösnek. Fölmentése után méginkább belesodródott a szélsőséges mozgalmakba. A politikai pártok feloszlata alkalmával, bíróság elé került. Most ítélkeztek felette. Négy évi fegyházbüntetést és nagyobb pénzbüntetést szabtak ki Siancu kapitányra.

Új könyv.

Gyallay Domokos: NYÁR SOLYMOSON című regényét, amelyről Vásárhelyi János püspök ír mostani számunkban ismertetést, meg lehet rendelni a Minerva, illetőleg Magyar Népi címén. A 234 oldalas könyv ára a pénz előzetes beküldése esetén 90 lej.

Meghalt Románia legöregebb embere. A Vlascamegyei Oncesti községben meghalt Ilie Macameat, százhuszonhét éves földmives. Az öreg ember 1816-ban született, amikor még a törökök voltak az urak azon a vidéken.

Oriási vihar volt Angliában. Angliában nagy vihar pusztított. A vihar a fák ezreit csavarta ki gyökerestől. Az anyagi kár felbecsülhetetlen. Halálos áldozatai is vannak a vihar pusztításának.

Székely műkedvelői zenekarok hangversenye. A székely műkedvelői zenekarok ezévi hangversenyüket Gyergyószárhegy községben tartják meg. A hangverseny a közbirtokosság székházában november 27-én lesz.

A szovjet termelési-rendszer és a farkasok.

A Szovjet legfőbb végrehajtó bizottsága új adónemet vetett ki az olyan földművesek lovaira, akik nem illeszkedtek bele az állami termelési rendszerbe, az úgynevezett kollektív-szervezetbe. Oroszországban ugyanis az a helyzet, hogy a földműveseknek csak egy része műveli földjét kommunista elvek alapján, a földművesek nagyrésze ma is magángazdálkodást folytat. Sok ártatlan ember vérét ontották ki a Szovjet urai, hogy az orosz kiscgazdákat a kommunista termelési rendszer elfogadására rávegyék, azonban minden kísérlet hiábavaló volt. A végén a Szovjet vezetősége belátta, hogy erőszakos eszközökkel nem lehet az orosz földművest arra kényszeríteni, hogy a magántulajdon szentségének elvéről lemondjon. Így most kerülő úton próbálják a szabadon gazdálkodó földműveseket a közös, avagy kollektív gazdasági rendszerbe kényszeríteni. Mint cikkünk elején jeleztük, ennek egyik újonnan kitalált módja, hogy az olyan földművesek lovaira, akik nincsenek beszerelve a közös termelési szervezetbe, külön adót vetettek ki. Az első ló után négy-ötszáz rubel, a második ló után hét-nyolcszáz rubelt fizetnek évente a saját számlájára gazdálkodó földművessel.

Nyilvánvaló, hogy az intézkedés célja kettős: tönkre akarja tenni azokat a kiscgazdákat, akik továbbra is a magántulajdon elvét vallják és így akarja őket belekényszeríteni a közös gazdálkodási rendszerbe. Ügynökök járják be a falvakat és szépszóval, erőszakkal akarják rávenni a földműveseket, hogy a közös termelési szervezetbe lépjenek. Az ügynökök minden módot és eszközt megragadnak, hogy a szabadon gazdálkodó orosz

földműveseket megkaparintsák a Szovjet legfőbb urai által diktált eszméknek. Ezzel kapcsolatban az orosz földművesek körében tanulságos mese forog közszájon. Az érdekes példázat a következő:

A szovjet központi végrehajtó bizottságának ügynöke szánkón utazik vidéken, hogy az orosz földműveseket rábirja a közös termelési szervezetbe való belépésre. Nagy, havas pusztaságon utazik át és elégedetten gondol arra, hogy a különböző formában alkalmazott erőszakoskodások hatása alatt a szabad földművesek bizonyára könnyűszerrel fognak beiratkozni a közös termelési rendszer tagjai közé. Egyszerre csak borzalmas üvöltés üti meg fülét. Farkasok támadják meg a szánkót. Az ügynök rendre-rendre bundáját, eszímait és ruháit ledobja a szánról, hogy a vérszomjas farkasoktól ilyen módon szabaduljon meg. Utoljára irattáskáját akarja kidobni a szánból. Előbb azonban kivieszi abból jegyzőkönyvét, amelybe toborzó útján a földművesek neveit akarta bevezetni. A farkasok, amint meglátják az ügynök kezében a jegyzőkönyvet és a ceruzát, hirtelen nagy rémületbe esnek. Behuzzák farkukat és vonyitva menekülnek a közeli erdőség felé, — mert attól tartanak, hogy az ügynök őket is be akarja vezetni a közös termelési rendszer tagjainak sorába.

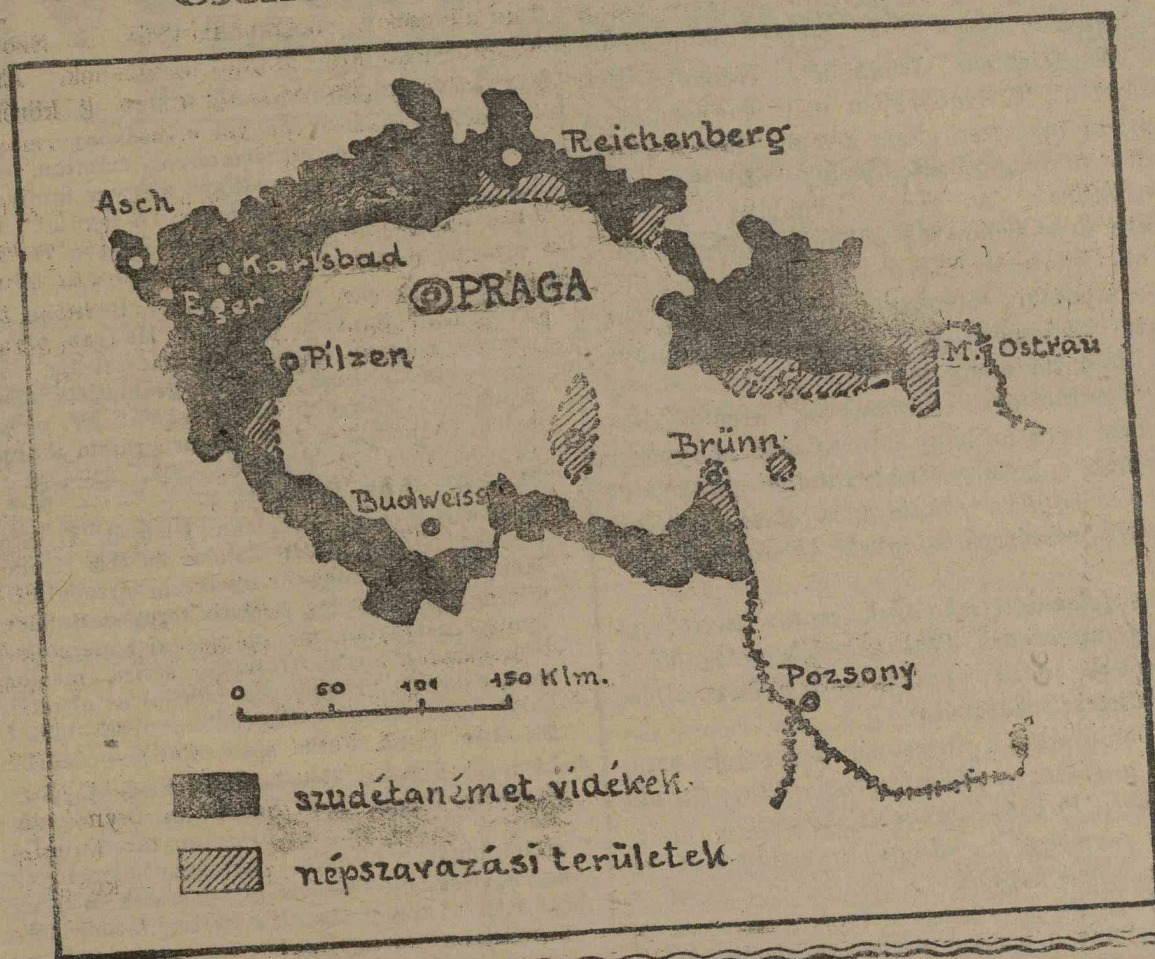
A történet tanulsága, hogy a szabad orosz földműves inkább éheznek, semhogy belépjen a közös termelési rendszerbe. Így hát az újonnan kivetett adók is legfeljebb arra lesznek jók, hogy tovább erősítsék az orosz földművesben azt a reménységet, hogy a mai rendszer meg fog bukni.

Lelőtték a bolgár vezérkari főnököt. Peef tábornokot, a bolgár vezérkar főnökét, mikor segédtisztje társaságában a hadügyminisztérium felé tartott, egy férfi lelőtte. A lövészek a tábornokot halálosan találták, a kíséretében levő segédtiszt könnyebben sebesült meg. A merénylet elkövetése után a merénylő a fegyvert maga ellen fordította és öngyilkosságot követett el.

Nagyarányu pénzhamisítás Franciaországban. A francia rendőrség nagyarányu pénzhamisítás nyomára jött. A titkos bünszövetkezet husz frankos bankjegyeket hamisított. A hamisítók száznolcvan millió frank értékű hamis bankjeggyel árasztották el Franciaországot.

Az ittasság áldozata. Timár László marosvásárhelyi fuváros ittás állapotban szekeréről leesett. A szekér átment rajta. Kartőrrel és súlyos belső sérülésekkel szállították kórházba.

Csehország és a Szudeta föld.

Rövid hírek

Kolozsvár lakóinak száma meghaladja a százet. Kolozsvár város népessége az utóbbi 20 év alatt 25 ezerrel növekedett. Jelenleg Kolozsvárnak 104 ezer lakója van.

Lefolyt a feleki autóverseny. A Kolozsvár melletti feleki hegy pályán rendezett autóversenyen Stuck német versenyző nyerte meg a versenyt. Stuck a 1 kilométeres pályát 3 percnél rövidebb idő alatt futotta be.

Elütött a motorosvonat egy szekeret. Apahida közelében a kolozsvári motoros vonat elgázolt egy falusi szekeret. Racas Anna apahidai lakós azonnal meghalt, férje és 16 éves fia súlyosan megsebesültek.

Törvényrendelet falusi kulturházak felállítására. A kormány törvényrendelettel szabályozta a falusi kulturházak felállítását. Szervezet létesítését rendelte el, amelynek kötelessége lesz, hogy még a legkisebb faluban is kulturházat létesítsen a falu művelődési és egészségügyi szükségleteinek ellátására.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség történt Spanyolországban. Barcelona közelében két személyvonat összeütközött. Harminc ember meghalt, ötven megsebesült.

Lezuhant egy német utasszállító gép. Egy német postarepülőgép, amely utasokat szállított Németországból Olaszországba, az Alpes-hegységben lezuhant. Kilenec ember meghalt.

Tűzvész okoztak a játszadozó gyermekek. Szamosveresmart községben gyufával játszadozó gyermekek felgyújtották Bojtor Vasile istállóját. A tűz átterjedt Dragos György és Manez György udvarára is. A gazdák kára igen nagy, mert az épületek nem voltak biztosítva.

A duplafenekű kézitáskák titka. Wertheimer Sámuel szatmári kereskedőnél a vámvizsgálat alkalmával duplafenekű kézitáskát találtak. A kézitáskában egy millió lej értékű idegen pénz volt elrejtve.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et

Uj tankönyvek.

A magyar tanítók figyelmébe!

A „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kiadásában már megjelentek a magyar felekezeti elemi iskolák részére a legújabb tantervnek megfelelően átdolgozott új tankönyvek. A Minerva-kiadású tankönyvekre nem szükséges külön is föl hívni tanítónk figyelmét, hiszen e könyveket az eddigi legelőnyösebb tapasztalatok alapján minden tanító jól ismeri és a legszebb eredménnyel használhatta eddig is.

Tekintettel e tankönyvek kiválóságára, továbbá arra is, hogy a megfelelő könyvek a legújabb engedéllyel vannak ellátva, az illetékes egyházi főhatóságok el is rendelték iskoláik részére e könyvek kötelező használatát.

A felekezeti iskoláink ezután is az egyházi főhatóságaik által engedélyezett alábbi, Minerva-kiadású tankönyveket használják, sőt kötelesek használni.

Tanítótagunk figyelmét föl hívjuk arra, hogy a Minerva Műintézetnél (Cluj, Strada Baron L. Pop 5) eszközölt közvetlen rendeléseik esetében az eddigi árendményt ez érben is megkapják.

1. Lőrinczi Ferenc-Bedelean Diomed: ABC és olvasókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák I. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 75—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 34 Lei.
2. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, Kali Sándor, Ósz Sándor: Magyar nyelv, olvasókönyv, egyéb tudnivalók, számtan, limba románă a magyar tannyelvű elemi iskolák II. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 74—1938. és 115—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 60 Lei.

3. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Ósz Sándor, Bedelean Diomed: Magyar olvasókönyv, magyar nyelv, természet tudományok, számtan, limba románă, istoria, geografia a magyar tannyelvű elemi iskolák III. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 73—1938. 91—1938. és 102—1938. Cons. Perm. sz. a. 80 Lei.
4. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Bedelean Diomed, Kali Sándor, C. Stan: Magyar olvasókönyv, magyar nyelv, természetrajz, földrajz, számtan, limba románă, gramatica, istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 72—1938., 90—1938., 92—1938. és 115—1938. Cons. Perm. sz. a. — — — 90 Lei.
5. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelv, társadalmi és állampolgári nevelés, földrajz, természet tudományok, egészség, mezőgazdasági ismeretek és teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria) az elemi iskolák V. o. számára. Engedélyezve 437—1936. és 566—1936. Cons. Perm. szám alatt) — 100 Lei.
6. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelv, társadalmi és állampolgári nevelés, természet tudományok, egészség, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia) az elemi iskolák VI. o. számára. (Eng. 437—916. és 566—1936. Cons. Perm. sz. a.) — — — 100 Lei.
7. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelv, társadalmi és állampolgári nevelés, természet tudományok, egészség, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia) az elemi iskolák VII. o. számára. (Eng. 437—936. és 566—936. Cons. Perm. sz. a.) — — — 100 Lei.

Halált okozott a meggyult nagykendő. Cortea Anna alsólugasi (Biharmegye) öregasszony nagykendőbe burkolózva a tűz mellé ült. Közben elaludt és egy kályhából kiugró szikra meggyújtotta kendőjét. A szerencsétlen asszony szénén égett.

Hitlerista röpiratok Temesváron. A német kulturszövetség temesvári helyiségében hitlerista röpiratokat találtak. Két német vezetőt letartóztattak.

Darabokra tépett a malom keze egy 16 éves leányt. Iza-konya máramarosmegyei községben súlyos szerencsétlenség történt. Maris Mária 16 éves leányt elkapta egy kerék és darabokra szaggatta.

Egy kislány borzalmas halála. A Karánsebes közelében fekvő Jaz községben kőborkutya marta meg egy falusi gazda kislányát. A kislányt helyszűke miatt nem vették fel a kórházba. Rövid idő

mulva a kislányon kitört a veszettség. Irtózatos kinok között meghalt. A kislány szüleit és 25 játszótársát a Pasteur intézetbe utalták.

Egy párizsi műteremből. A párizsi művészvilág egyik érdekes eseményéről eredeti rajzokkal illusztrált riportot közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és színdag tartalommal jelent meg.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

A téli alma és körte elraktározása.

A téli gyümölcsöt csak szedésre teljesen érett állapotban szedjük le. Az idő előtt leszedett gyümölcsnek nem fogjuk hasznát venni, elfonnyad és rövidesen elpusztul. Mi a szedésre érettség bekövetkeztének csálhatatlan jele? Az, hogy a téli gyümölcs kissé megemelve az ágról erőszakos szakítás nélkül könnyen leválik. Kisérő tünetek a gyümölcs színeződése és kezdő gyümöleshullás, értve alatta természetesen a féregmentes, tehát ép gyümölcsök hullását. Hogy ez az időpont mikor következik be, az a gyümölcsös fekvésétől és az időjárásól függ. Például a téli parmen-almának a szedési időpontja rendes körülmények között október hó első fele.

A téligyümölcs eltartása történhetik szobában, pincében, vagy más megfelelő helyiségben, ahol a *tiszta levegőt, sötétséget és fagymentességet* tudjuk biztosítani. Fontossággal bír még az eltartásra a helység páratartalma is. Sem túl száraz, sem túl nedves helyiség nem alkalmas a gyümölcs tartására.

Az alábbiakban néhány célszerű és kevesebb szokásos eltartási módot ismertetünk. Lehet például fagyponthoz is eltartani a téli almát és körtét. Az eljárás a következő: a szedésre alkalmas gyümölcsöt száraz, szellős helyen néhány napig szellőztetjük, hogy felesleges nedvességét elpárologtassa. Mikor ez megtörtént, következik a betelelés. Ez alkalommal minden gyümölcsöt átvizsgálunk és csak a teljesen ép példányokat rakjuk el. Elrakás előtt a gyümölcsöt fajta és nagyság szerint osztályozzuk. Nagyobb ládába fagyapotot, vagy mint másként nevezzük, gyaluforgácsot teszünk. Ebbe helyezük a

gyümölcsöket olyan módon, hogy az egyes gyümölcsök között és rétegek között 3–4 centiméter térköz és fagyapot réteg maradjon. A láda oldalán szellőző réseket bagyunk, hogy a gyümölcs szellőzhessen. Télen át kétszer átválogatjuk az eltett gyümölcsöt és a romlókat kidobjuk. Ez az eltevési mód nagyon jól beválik, mert nagyon kicsi a romlási arány.

Szintén jól bevált és olcsó eltevési mód a vastaghéju, kevésbé kényes alma- és körtefajtáknál, amilyenek például almák közül a Török Bálint, a Parker Pépin, körték közül a Hardenpont téli vajkörte, az Esperes bergamott stb., a homokba való elrakás. Az előbbi módszerhez hasonlóan ládában történik és pedig úgy, hogy az egyes gyümölcs-sorok között fagyapot helyett száraz, tisztátalan anyagoktól mentes homokot teszünk 5–6 cm-es rétegben. Ugy a fagyapotnak, mint a homoknak az a fő rendeltetése, hogy az esetleg romlásnak induló gyümölcsöket egymástól elkülönítse és megakadályozza a gombabetegség terjedését.

Akinek kevesebb gyümölcse van és az eltartó helyiségben poleok állanak rendelkezésre, természetesen telettetheti a poleokon is gyümölcsét. Ebben az esetben jól bevált módszer, hogy a már gondosan átválogatott gyümölcsöket egyenkint papírba csomagolja és úgy helyezi el. Ez a gyümölcsök átvizsgálásánál nagyobb munkát jelent, viszont helyet takarítunk meg általa, mert csomagolás esetén a gyümölcsök között nem kell tért hagyni, hanem szorosan egymás mellé rakhatjuk a gyümölcsöket.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézele a

„MINERVA” Biztosító Részvénytársaság

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni.

Hogyan épül a jó baromfiól?

A baromfiól álljon száraz, napos és levegős helyen, mert így a baromfibetegségek nem tudnak az ólban elhelyezett állományon elhatalmasodni. Anyagát a rendelkezésre álló pénz mennyisége szabja meg. Legjobb a léglából vagy vályogból épült, sokolt menyezettel bíró, tehát könnyen kimeszelhető baromfiól, melyet télen be tud melegíteni a baromfi. Ablaka is legyen, lehetőleg minél nagyobb, mert a világosság szintén fontos tényező. A tisztán fából készült ólnak az a hátránya, hogy télen hidegebb, nyáron pedig könnyen megtelek élősdű állatokkal. Nálunk mégis legtöbb helyen faólnak él a baromfi. Tisztántartása tehát nagyobb gondot igényel. Tavasszal és nyáron 3—4 hetenként okvetlenül meszeljük ki, ha pedig sok élősdűt találunk a fái között, forró szódás vízzel pusztítsuk. Az élősködők ugyanis a baromfiak fehér és vörös vérejtjeit szívják ki. Ez nemcsak lojóképességüket bénítja meg, hanem a nagy vérvesztés következtében életüket is veszélyezteti.

Az ól padlóját vastagon behintjük áttisztított, száraz homokkal. Ügyeljünk arra, hogy a homok mindig tiszta, porhanyós legyen. A trágyát minden reggel hordjuk ki. Az ól homokját évenként kétszer-háromszor felassuk és a trágyával kihordott homokot pótoljuk.

Az ólban üllőrudakat alkalmazunk. Az üllőrudak alsó, ketlős tartó léccét 8—10 cm.-nyire a homokos padlóba ássuk s kiemélyített felső részükben helyezük el a tulajdonképpeni üllőrudat, mely kerek, 6—8 cm. átmérőű és sima felületű legyen. Az üllőrud szerkezetű üllőrudak hama-

rosan szétszedhetők, leforrázhatók és tisztántarthatók.

Ha többféle baromfit tartunk, legyen rá gondunk, hogy minden fajtának — rucának, libának, tyuknak, pulykának — külön ólja legyen.

Nagy szárazság van Románia területén.

Románia területén hetek óta nem voltak kiadósabb esők. Ennek következtében a talaj kiszáradt és a szántás nagyon nehezen halad. Így az őszi vetési munkálatok nagy késedelmet szenvednek. A földművelésügyi miniszter jelentése szerint sokkal kevesebb őszi repcét vetettek idén, mint tavalyi esztendőben. Az őszi buza vetése ugyan megkezdődött, de a szárazság miatt nagyon lassan halad. Rozsot is sokkal kevesebbet vetettek, mint tavaly.

Milyen munkálatokat végezzünk most a gyümölcsösben?

A gyümölcsösben nemsokára bejeződik a gyümölcszedés fontos munkája. Vigyázni kell arra, hogy a gyümölcszedés és elraktározás azoknak a szabályoknak a betartása mellett történjék, amelyeket mai cikkünkben ismertettünk.

A lelkiismeretes gyümölcskerész ilyenkor sem hagyja magára gyümölcsfáit és gyümölcsösét. A kipisztult fák helyére új fákat ültet, vigyázva arra, hogy almástermésű gyümölcsfa helyére csontmagvut ültessünk és fordítva. Ilyen módon biztosítjuk a talaj tápsóinak egyenletes kihasználását.

A téli permetezések előtt meg kell tisztogatnunk a fák ágait és törzsét. A felrepedezett kérget, amely alatt bogár kártevők üthetnek tanyát, továbbá a mohát és zuzmót gondosan lekaparjuk

a faágokról és a fatörzsekről. A tisztogatáshoz kétféle eszközt használunk. Az erősebb kérget kéregkaparóval kezeljük, majd azután drótkéfével végezzük a tisztogatást. A vékonyabb ágakat drótkéfével tisztítjuk meg.

Tisztogatás közben vigyázunk, hogy ne ejtsünk sebeket a fa törzsén és ágain. Egyidejűleg a mutatkozó sebeket sebkátránnyal vagy fatapasszal kenjük be. Jól megfelel erre a célra az oltóviasz. Gondosan elvégezzük a fák hernyózását. Erre a célra hosszú nyélre erősített hernyózó ollókat használunk. Az ilyen hernyózó ollókkal a legmagasabb ágakon levő hernyófészkeket is eltávolíthatjuk. A leszedett hernyófészkeket a lehulló lombbal együtt összegyűjtjük és elégetjük.

Ne hanyagoljuk el az őszi munkálatokat a gazdaságban és a kertben!

Hogyan teljünk be méheinket? Mi a teendő a gyümölcsös-kertben? Mit tegyünk a gazdaságban?

Erre adnak feleletet az alábbi könyvek:

Valló—Török: A méhtenyésztés vezérfonala, füzve 25, kötve 35 lej. Cs. Lázár László: Talajművelés és trágyázás, füzve 15, kötve 25 lej. Dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára, füzve 25, kötve 35 lej. Koncz Lajos: Konyhakertészet (számos képpel), füzve 50, kötve 60 lej.

A könyveket a pénz előzetes beküldése esetén portómentesen szállítja a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. Kérje gazdasági könyvjegyzékünket!

Piac

Drágult a megélhetés!

A hivatalos kimutatások szerint szeptember hónapban a megélhetés tovább drágult. A drágulás ezer lejre két lejt tesz ki.

Gyenge volt a csikszeredai országos vásár.

A csikszeredai országos vásár nagyon gyengén sikerült. A nemzetközi feszültség következtében vásárló kevés volt. A gazdák nagyon sok eladó állatot hajtottak fel a vásárra, azonban az árakat magasan tartották. A kis kereslet és a magas áron való kínálat következtében kevés eladás történt. Két nap alatt csupán 600 darab állat cserélt gazdát. Más alkalommal már a vásár első napján jóval nagyobb számban adtak el állatokat.

Japán benzint vásárolt Romániában.

A konstancai kikötőben egy japán hajó 1250 vagon benzint rakott be. A benzint japán hadicélokra fogja felhasználni.

Terményárak Brassóban.

Buza 400—420, rozs 300—320, sörárpa 400—410, takarmányárpa 330—350, zab 450—480, kukorica 400—410, lenese 800—1000, fehérpaszuly 1100—1200 lej mázsánként.

Terményárak Sepsiszentgyörgyön.

Buza 380—400, kukorica 340—360, árpa 360—380, zab 400—430, krumpli 140—160, lenese 900—1000, fehérpaszuly 700—900 lej mázsánként.

Rétiszéna 130—160, lóhereszéna 140—160, szalma 60—80 lej mázsánként.

Terményárak a Bánáthban.

Buza 380—400, kukorica 300, bükköny 300, zab 350, tőkماغ 650—700 lej mázsánként.

Gyümölcsárak Temesváron.

Alma 12, körte 12 lej kilonként.

Vetőmag pácolás föld felett és föld alatt.

Senki se lepődjön meg e címen, mert elvetésre szánt vetőmagjaink valóban e két módon pácolódnak. Ugyanis, aki pácoláshoz a divatból mindinkább kimenő kékköves, nedves csávat használja, tisztában van azzal hogy az üszögölő hatás már a csávázás pillanatában áll be, helyesebben kellene, hogy beálljon.

Igaz ugyan, hogy e módszer a hajszálrepedéses vetőmagvak csiraképességét megöli, ami néha 15%-os vetőmagpótlást is igényel holdanként. Az is tény, hogy a kékköves csáva utáni hosszadalmas szárítgatás, a zsákban és szárítóhelyen való utánfertőzési veszély, no meg az ugynevezett „aranyonpácolás” mind a gazdát károsítják.

Kékköves csáva esetén a szerencsének sem szabad biánvoznia, mert száraz talajba elvetett vetőmag a földben elpusztul, viszont a zsákban őrzött, kékkőtől felduzzasztott mag megdohosodik, ha nincs jól kiszáritva, sőt gyakran a zsákban ki is csirázik.

A másik módszer a PORZOL lal végzett száraz pácolás, vagy amint általánosan mondják: „porzolózás”, nem igényel sem előkészületet, sem szerencsét.

A téglavörös színű valódi Porzol a megrepedt magvak csiraképességét nem bántja, sőt azokat egyenletesen bevonja. Szárítgatás nincs és a porzolózott vetőmagvak bármely hosszú ideig eltarthatók és bármilyen talajba el is vethetők.

Az üszögölő hatás nem a pácoláskor, hanem elvetés után a földben következik be. A porzolózott vetőmag türelmesen bevárja az érkező talajnedvességet, mely a finom port feloldja és üszköt elpusztítja, sőt ez a hatás még a talaj bizonyos körzetére is kiterjed, tehát talajfertőzés sem fenyeget.

A porzolózás olcsóbb, mint a kékkövezés mert holdanként 15 kg vetőmagot takarítunk meg, termésünk dus és üszögmentes.

A téglavörösszínű, dobozán

354-es engedély számot

viselő valódi

Porzol

az üszög ellensége,

a gazda barátja,

a termés növelője.

Ipari rovat

Szép ünnepség keretében ünnepelte meg félszázados fennállásának évfordulóját a nagyenyedi Iparos Önképzőkör.

Nagyenyed és Erdély magyar iparossága lelkes ünnepség keretében ülte meg a Nagyenyedi Magyar Iparos Önképzőkör fennállásának 50 éves évfordulóját. Ötven éve működik a Nagyenyedi Önképzőkör és a legnehezebb időkben is biztosítani tudta fennállását. Amikor a gyönyörű intézményt végpusztulás fenyegette, Bakó Károly, a jelenlegi elnök vállalta a nehéz és felelősségteljes feladatot, hogy az önképzőkör működését biztosítsa.

Az ünnepségen Nagyenyed és a vidék iparos társadalmán kívül a város magyarságának tekintélyes tagjai jelentek meg. Az

ünnepi beszédet Szabó Béni, volt magyar iparos képviselő mondta. Beszédében rámutatott a nagy és áldásos munkásságra, amelyet az egyesület egy fél évszázad alatt kifejtett. Szabó Béni után Elekes Viktor, az enyedi református kollégium rektor-professzora mondta el zászlófelavató beszédét. A díszgyűlést a kiküldött egyesületek üdvözlétei zárták be.

A közgyűlés után közebed, majd este díszhangverseny és jól sikerült táncmulatság zárta be az enyedi iparosok ünnepségét.

Önálló iparos nem kell, hogy beiratkozzék a betegsegélyzőbe.

A betegsegélyző törvényt módosító rendelet törvény rövidesen megjelenik a hivatalos lapban. A törvénynek rendkívül fontos intézkedése, hogy az önálló iparosokat felmenti az alól a kötelezettség alól, hogy a betegse-

gélyzőbe beiratkozzanak. Őként azonban vállalhatják a kötelezettséget. Azok az iparosok, akiknek alkalmazottaik vannak, kötelesek az alkalmazottaik után tagdíjak felét fizetni. Ezzel az intézkedéssel az iparos társadalom egyik régi sérelme nyert orvoslást.

Mestervizsgát tehetnek a kontárok.

A szakmai képesítésről szóló új törvényrendelet megengedi, hogy azok az iparosok, akik a törvény kihirdetésének idején legalább öt éve vezettek önálló műhelyt, de nem volt meg a szükséges előképzettségük, mestervizsgát tehetnek. A törvény különben az ilyen iparosokat kontároknak tekinti és eltiltja a foglalkozás folytatásától. A vizsgára december 31-ig lehet jelentkezni.

A Magyar Nép könyvtárában eddig megjelentek és megrendelhetőek a következő munkák:

1. dr. Rajka László: Szavalkönyv, II. kiad. —	30. Kovács Dezsőné: Petőfi és szülei — 15
2. dr. György Lajos: História könyvecské — 15	31. Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató II. rész (növénytermelés) — 15
3. dr. Csúry Bálint: Vőfélykönyv III. kiadás 15	32-33. dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története — 25
4-5. Abonyi-Rass: A betyár kendője — 25	34-35. Vásárhelyi János: Az életből az életnek — 25
6. Egy mérnök: A földmérés kis könyve — 15	36. Finta Zoltán: Jancsi és Juliska — 15
7. dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből — — — —	37-38. dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcsstermelők számára — 25
8-9. Benedek Elek: Magyarok története — — — —	39. Szondy György: Állatok, virágok — 15
10-11. Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala 25	40. Gyallay Domokos: Második szavalkó könyv 15
12-13. dr. Kántor Lajos: Műkedvelők szinműtára 25	41. dr. Balogh A.: A kisebbségek védelme — 15
14. dr. Balogh Ernő: A föld köpenye. A levegő sajátosságai és tüneményei: — 15	42. dr. Roska M.: Néprajzi feladatok Erdélyben 15
15. dr. Maksay: Músor falusi műkedvelők számára — — — — 15	43. Heltai-Szentimrey: Halhatatlan mesék — 20
16. Lampérth G.: Egy hold föld (elbeszélések) 15	44. Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek — 15
17. Nagy Péter: Három egyfelvonásos szinmű 15	45. Donáth László: Szegény bolond — 15
18. Benedek Elek: Erdélyi regék és mondák — 15	46. Bálint Vilmos: A dűsgazdag — — — — 15
19. Voinovich-Bartóky: Szivárvány-Zsuzsi — 15	47. Vásárhelyi János: Hóstatí lakodalom — 15
20. Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató I. rész. Talajművelés és trágyázás — — 15	48. Izsák Domokos: Dalok erdőn, mezőn — 15
21. Nemes Elemér: Dalos könyv — — — — 20	49. dr. P. Jánossy Béla: A király daliája — 20
22-23. Vásárhelyi János: Egymás között — — 25	50. Szotyori Lajos: Falusi mulattató — — — — 15
24. Sebesi Samu: Szép a Nyikó és vidéke — 15	51. dr. Páter Béla: Csodahatású gyógynövények 15
25. Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár — 15	52. dr. Balogh Artur: Széchenyi István — 15
26-27. dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyérünk 25	53. Konopi K.: Jó búzából lesz a jó kenyér 15
28. Kiss Mihály: Maroszeleki atyafiak — — 15	54-55. Koncz Lajos: Konyhakertészet — — — — 50
29. Jakab Odön: Versek — — — — — 15	56. Dr. Biró Vencel: Nagyságos fejedelmek idejében — — — — — 20

Ugyanezek a könyvecskék kötve is kaphatók s akkor az árak példányonként 10 lejjel drágább.

Művelődés

Tudom az őszben benne a tavasz.

*Híába sír a rideg őszi szél,
Bár elmúlásról, halálról beszél,
Bár szaggatja a sárgult levelet,
Tudom, ismét lesz áldott kikelet,
Halló levél helyén kis rügy marad,
Melyből tavasszal új élet fakad!*

*Bár ősz felé a vándormadarak
Itt hagyják a tájt, délre szállanak,
Bár nem halljuk csalogányok dalát,
Tudom, március fuvallatát,
Megérzik majd ezer mérföldnyire,
Tudom, visszatér fecske, fülemile!*

*Bár őszi tájon sűrű köd borong,
Bús égbolton fellegtábor bolyong,
Bár nem látjuk a tiszta, kék eget,
Tudom, lesz újra derült kikelet,
Tudom, felhőn túl a nap egyre süt,
Tudom, az Úr él s ott van mindenütt.*

*Bár reám fű az elmúlás szele,
Fölém borul a halál éjjele,
Testem a föld porával egyesül,
Tudom, lelkem a sírba nem kerül.
Tudom, hogy van egy másik szebb haza,
Ott nem lesz bánat, könny és éjszaka,
Ott örökké tart az üdv tavasza!*

Nagy Lajos

A falu becsülete.

Az alábbi igaz történet még abból az időből való, amelyikben a népek sorsát intéző hatalmasok mindenről lárnyaltak, csak éppen a békéről nem, mert az akkor bőviben volt. Most minden napnak talán minden percében a békéről tárgyalnak, valószínűleg azért, mert ebből a drága orvosságból nagyító üveggel is alig lehet látni egy-egy mákszemnyit.

De hogy szavamat ne felejtsem, a történet idejében is voltak bankok, de azoknak a neve „takarékpénztár” volt s erre a névre becsületesen rá is szolgáltak, mert nem az volt a főgondjuk, hogy a tiszta nyereséget hizlalják, hanem,

hogy a szegény, de szorgalmas és igyekvő embereknek segítségére legyenek.

Az egyik nagyközségbeli banknak egy kívül-belül nemes uraság volt az igazgatója, aki addig nem folyósított senkinek kölcsönt, amig alaposan ki nem fürkészte, nem annyira a vagyoni állapotát, mint inkább az „erkölcsöt” s ha abban kivetni valót talált, a legbiztosabb kezesek mellett is megtagadta a hitelt. Ugy ismerte az adósokat a váltórendezés és az időközi törlesztések mikéntjéből, hogy talán még ők sem jobban magukat.

Azonban ő is csak ember volt, aki éppen minden rejtett zugba nem láthatott be s így eshetett meg, hogy Jakab Vencel a harmadik faluból eredményesen instanciázott a nemes urnál. Ötven forintra volt szüksége, hogy a házikóját felépítse s a pénzt ki is kapta egy jómódu falujabelije s egy szegényebb sorsu sógora jóállása mellett.

Vencel tisztában volt vele, hogy ilyen alkalomkor mivel tartozik a kezeseknek s betuszkolta őket a kocsmába, hogy a kölcsönt egy kis áldomással hitelesítsék meg.

Ahogy a poharak ürültek, olyan mértékben növekedett bennük a jókedv s Vencel kifejezte abbéli óhaját, hogy egy kis kártyázással toldják meg a nemes szórakozást. Erre a napra már úgy is a kutyák ugatnak, egyéb hasznát nem vehetik. A sógor, kinek a zsebében még frissen duzzadt az eladott tehene ára, nem akart a „jónak” megrontója lenni, de az Öreg fejcsóválva intette le őket:

— Ezt éppen nem ajánlom, hékások. Ilyen sok száju faluban hamar hire megy az efajta mulatságnak s ha a Naccsás úr fülébe jut, akkor befellegzett mind a hármunknak. Várjuk meg legalább a szomszédfalut. Ott nem leszünk annyira szem előtt.

A másik kettő az ügyesen feltálatl kifogást, kelleetlenül bár, de elfogadta s elindulának az új csatár felé. A főkezes abban a hiszemben, hogy feledésbe ment a haditerv, át akart suhanni a szomszédfalun, de az ördögöt, ha már egyszer felébredt, nem igen lehet elaltatni s a két harcos még idejében lefogta a kocsmá előtt a menekülő tisztességet.

— Jó, no! — dörmögte rosszkedvűen — hát tud, hát legyen kövér. Menjünk és kopasszuk meg.

S újabb poharazás mellett megkezdődött a kártyajáték, eleinte vállalkozó szerencsével, a vé-

gén azonban azzal a siralmas eredménnyel, hogy a ház és tehén ára az utolsó krajcárig a főkezes zsebébe vándorolt.

— No most már mehetünk haza — szólt az Öreg jámborul s nagyot nyújtózkodva felállott az asztal mellől. A vesztos cimborák egymásra néztek s megnyult ábrázattal követték szerencsés társukat, aki utközben szorgalmasan tartotta szóval őket, de azokat a gond és a restelkedő bánat megnémította. Mikor már csak egy hajításnyira voltak a falujoktól, az Öreg megállította őket s így szólt hozzájuk:

— Mondottam ugy-e, hogy ne okoskodjatok, de az a tűzrevaló ital elkergette az eszeteket hazulról s azzal együtt még sok egyebet, amit drága pénzen sem tudtok visszazerezni. Pedig de nehezen lehetett azt a kölcsönt megszerezni Vencel öcsém s mennyivel nehezebben lehet majd visszafizetni. S te milyen könnyen és könnyelműen adtál túl rá... S a másik is a tehene istrangjával maradt... Ha az én 20 forintom elveszett volna, azt a házamtája nem érezte volna meg, legfennebb csapnivaló gazember volnék, hogy ilyen uton dobom ki a pénzt. De titeket ejsze, hogy egy egész életre megnyomorít ez az uraknak való multság... Mégis, hogy ne tagadjátok meg tőlem a lelket, aminthogy az belőletek éppenségesen hiányzik, — hát tudjátok mit?... visszaadom a pénzeteket.

S kimért mozdulattal matatni kezdett a bugyelárisa után. A kárvallottak a hirtelen örömtől csak pislákolni tudtak s hálás tekintettel simogatták körül a nagylelkű bajtársat. Ez pedig lomhán előkaparászta a kincset rejtegető csodárszényt s ilyen szavakkal fordult hozzájuk:

— De büntetésből nem az egészet kapjátok vissza, hanem csak — a felét, hogy örökre szótokban maradjon a mai tánc ize.

Vencelék a második prédikációt alaposan lehült indulattal fogadták, de ebbe a megoldásba is belementek, mert legalább nem érkeznek haza szégyenszemre üres tarisznyával. Az Öreg pedig kiszámolta mindenkinek az őt illető fele-jusst s a faképnél hagyta a kártya-hősöket. Hanem bizony a ház nem készült el a maga kiszabott idejére s a tehénből is csak egy tinócska lett, mire azt a sógor a jászolhoz köthette.

*

Régi igazság, hogy a rossz hír a felhőkkel rohan, a jó pedig bivalyszekéren cammog. A bankba is hamarabb eljutott a kártyacsata híre, mint kellett volna s mikor pár nap múlva abból a faluból egy másik ember jelentkezett a kölcsönért, az igazgató szóba sem állt vele.

— Kártyára nem adunk kölcsönt! — jelentette ki kérlelhetetlenül.

— Megistállom a Nacessás Igazgató urat — hápogott a megszeppent atyafi — én nem kártyára kérem a pénzt. Soha életemben nem kártyáztam.

— De még te is megtanulhatod az odavaló mákvirágoktól. A példa minél rosszabb, annál ragadósabb.

S bizony hosszú ideig abból a faluból senki fia egy fitying kölcsönt nem kapott s azután is csak egy ottani bizalmi férfi ajánlata mellett.

*

Látjátok, Testvéreim! Így eszi meg sokszor egy embernek a vétkes könnyelműsége az egész falu becsületét!

Fancsali Sándor.

Aratás és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal diszitett teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal számára a közzétételét kérjük előre többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenkivel előbb megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

Aproságok • Adomák

Célszerű megoldás.

Az Északamerikai Egyesült Államok fővárosa mellett egyik faluban egy motorbiciklis az utcán elgázolt egy libát. Kártérítés képpen a liba gazdájának felajánlott egy dollárt azzal, hogy az elgázolt libát is, amelyet étkezésre fel lehetett használni, a gazdának hagyja. A gazda ragaszkodott ahhoz, hogy a biciklista egy dollárt és 20 centet fizessen ki a libáért, az elgázolt libát pedig vigye el. Semmiképpen sem tudtak megegyezni. Végül is bíró elé került az ügy. A bíró ítéletében arra kötelezte a biciklistát, hogy az egy dollár kártérítést fizesse ki, husz centet a bíró fizetett ki a liba tulajdonosának, a libát hazavitte a családjával elfogyasztotta. Így a perlekedő felek teljesen kivánságukhoz illő, igazságos ítéletet kaptak, a bíró pedig husz centért kóvér libához jutott.

Megható terv.

Lipót belga király egyetlen szenvedélye a hegymászás. Feleségének Astrid királynénak halálát is ez a szenvedélye okozta. Lipót király ugyanis Svájcban volt hegymászó kiránduláson és eközben érte a szomoruvégű autószerencsétlenség, amely feleségének az életébe került. Tekintettel arra, hogy Lipót király nagy elfoglaltsága miatt országát ritkán hagyhatja el és így nem áldozhat hegymászó szenvedélyének, a belga nép megható szeretettel akarja a király óhajlását és legfőbb vágyát kielégíteni. Egyik királyi kastély mellett sziklás nagy hegyet akarnak építeni, hogy a király azon áldozhasson a hegymászás szenvedélyének. Lipót király értesült

a tervről és Svájcban elhozatta kedvenc, hegyi vezetőjét, akinek útmutatásai szerint fogják építeni a mesterséges hegyesucsot.

Elkészült az Anglia és Franciaország között építendő alagút terve.

Régi terv megvalósulása jutott nagy lépéssel előre. Anglia és Franciaország között a tenger szoros alatt építendő alagút tervét készítették el olyan formában, hogy azt meg is lehet valósítani. Az építési költségek másfél milliárd francia frank összegre fognak rugni. Az alagút hosszúsága 50 kilométer lesz és 90 méter mélyen fog a tenger feneké alatt húzódni. Két tárnája lesz, amelyeknek átmérője egyenként nyolc méter. Különleges szellőztető készülékek fogják biztosítani az alagút levegőjének tisztaságát. Arra számítanak, hogy az építési költségeket nagyon hamar törleszteni lehet, mert évente legalább négy millió ember fogja használni.

Hogyan befolyásolja a C vitamint a gümőkórt?

Egy amerikai kórházban gondos kísérleteket végeztek a gümőkórnak vitaminokkal való gyógyítására vonatkozólag. Meg-

állapították, hogy a C vitamin a tüdőbaj kórokozójának fejlődését elősegíti abban az esetben, ha nem élszervezetben tenyésznek a bacillusok. Ha azonban az ember szervezetébe jutnak, az ember szervezete annál jobban ellenáll a bacillusoknak mentől több C vitamint tartalmaz. A sorozatosan végzett kísérletek során megállapították, hogy C vitamin kezeléssel gümőkórban megbetegedett állatok életét meg lehetett hosszabbítani, sőt egyes esetekben a betegséget meg is lehetett gyógyítani. A kísérletekből arra következtetnek, hogy C vitamin segítségével olyan eljárást fognak az orvosok kidolgozni, amellyel a gümőkórt gyógyítani lehet.

Szerencsétlen nap.

Halászni indul a városi úr. Barátja így szól hozzá:

— Miért mész pénteken halászni, hiszen péntek szerencsétlen nap.

— Az igaz, hogy szerencsétlen, — feleli a halász, — de hát ha a halakra nézve lesz szerencsétlen!

Lapfőszerkesztő: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közigazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5 szám.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

G. Z. Katonai előképzésen a 18—20 éves ifjaknak kell résztvenni. A törvény előírja, hogy a katonai előképzős ifju évente 40—50 gyakorlalon kell, hogy megjelenjen. A törvény rendelkezései értelmében a gyakorlatokat vasárnap és ünnepnapokon kell megtartani, mégpedig, az istentisztelet után. Évente egyszer a katonai előképzősök 4—5 napig tartó közös táborozáson kell, hogy résztvegyenek. Amint az elmondottakból megállapíthatja, a törvény a gyakorlatok pontos idejét nem szabja meg. Így tehát ebben a tekintetben a helyi hatóságok elhatározása a döntő. Panaszával egyébként forduljon a preturához, bizonyára méltányosan fogják elintézni fiának kérését.

G. F. A juhok fejését általában addig szokták folytatni, amíg a kosokat a nyájba bocsájtják. Azonban még ezután is fejhetőek a juhok, ha jó legelők vannak. Amikor a hidegebb időjárás beköszönt és a dér megésípi a legelők fűvét, a fejést amugy is abba kell hagyni, mert a juhok teljesen elapasztanak. Az ilyenkor készített sajtok nagyon zsirosak és ezért kitűnően eltehetőek téli sajtoknak. Nehány hónapi raktározás után kitűnő sajtá érnek. A

zajtokat időnként célszerű sósvizvel lemosni.

D. M. A ház fala mellé ültetett szőlő nem árt a ház falának. A falat nem tartja nedvesen, sőt ellenkezőleg, a szőlőlevelek, mint kis ernyők megvédik a falat az időjárás kártételeitől. Ültetéskor azonban a szőlőtövet legalább 80—100 cm. távolságra kell ültetni a faltól.

V. E. Vizsgáltsa meg az ökröt állatorvossal. Az áll alatti daganatok és a hasmenés ugyan méteyre mutatnak, de hiányzik a szemfehérjén jelentkező sárgaság, ami mételynél jellegzetes tünet szokott lenni. Ha mételet állapít meg az állatorvos, a betegség biztosan gyógyítható.

M. K. Az alvószemzés elvégzésével elkészt. Októberben könnyen lehetnek fagyok és ezek veszélyeztetik az alvó szemzés sikerét. Hagyja tavaszra a munkát és akkor oltással végezze a nemesítést. Oltóágakat karácsonyig szedhet. A szedést fagymentes napokon végezze s az ágakat pincében, homok között tartsa tavaszig.

Elfogták a galambpostás gyermekrabló banditát. Néhány héttel ezelőtt Uj-Mexikóból sorozatos gyermekrablásokat jelentettek. A szülők a legtöbb esetben kifizették a váltságdíjat, egy bátor apa azonban nem ijedt meg, hanem repülőgépet a rendőrség rendelkezésére bocsátotta és annak segítségével sikerült a gyermekrablót elfogni. Az üldözés izgalmas részleteiről közöl képpel illusztrált cikket Tolnai Világlapja legújabb száma.

A Magyar Népet terjeszteni magyar ötelesség!

Szerkesztői üzenetek.

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

V. A. Petrozsény. B. M. Medesér. F. D. Rugonfalva. K. Gy. Székelyszentmihály. T. J. Gagy. D. F. Firtosváralja.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előző számainkban tudomására hoztuk előfizetőinknek, hogy megbízottaink megkezdték a hátrálékos előfizetőink felkeresését. Ez alkalommal ismételt felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy hátrálékaikat megbízottainknak szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki és ha még nem jártak volna községükben, gyűjtsék össze a pénzt, hogy megbízottaink ne töltsenek hosszú időt egy-egy községben, mert ez jelentős kiadással jár.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. P. Harangláb 150, M. D. Zetelaka 150, G. S. Nagyszeben 150, P. F. Piski 155, K. L. Magyaró 155, B. L. Erzsébetváros 155, S. J. Nagyszeben 155, V. J. Bokszeg 150, M. A. Nagybánya 155R, k. L. E. Felsőbánya 155, B. J. Királydaróe 155, Ifj. V. T. J. Marosludas 150, Ifj. K. M. Nagybánya 155, R. F. Szerdahely 305, özv. Sz. L.-né Szilágyipér 150, G. L. Kóvárhosszufalu 305, R. J. Barátos 300, Cs. K. Papole 155, P. J. Cófalva 155, özv. Cz. M.-né Felsőbánya 155, Pelbárhidáról: K. S. 150 és I. J. 85, B. J. Szent-ábrahám 150, S. J. Tornya 155, F. Gy. Marosludas 250, S. J. Petrilla 85, N. Gy. Erdőszáda 155, A. J. Nagybánya 285 (könyvek elküldve), L. K. Felsőcsertés 155, P. A. Marosesues 75, V. A. Petrozsény 190, Id. B. L. Harasztkerék 155, özv. P. S.-né Máramarossziget 150, K. A. Hirip 155, G. L. Hátszeg 400 Lej.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. — Előfizetési díj egész évre 200, felévre 100, negyedévre 50 Lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj. Str. Baron L. Pop 5.

Az unitárius egyház új főgondnoka.

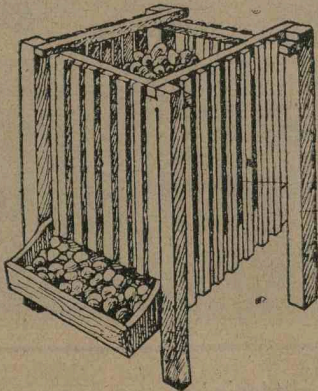
Az unitárius egyház zsinati főtanácsa, amelyen az új püspök beiktatása megtörtént, még egy nagyjelentőségű kérdést intézett el: világi főgondnokot választott. A többség bizalma dr. Elekes Domokos székelykereszturi ügyvédet emelte erre a magas méltóságra. Dr. Elekes Domokos a Nyikó-menti Siménfalván született, apja példaképe volt az előhaladásra törekvő székely gazdának. Az új főgondnok buzgó közéleti munkássággal szerezte meg hitfelei bizalmát. A háborúból 4 sebesüléssel és 6 kitüntetéssel tért vissza, de névének békés küzdelmeiből is lelkesen kivette részét. Székelykereszturinak és vidékének társadalmi és gazdasági megszervezésében mind munkássággal, mind irányító célkitűzésekkel mindig elől járt. A székelykereszturi gimnázium fönntartásáért csodálatraméltó szívósságot fejtett ki. Az egyház vidéki szervezeteinek vezető állásaiból most az egyetemes egyház főméltóságába emelkedett. Az a reménység emelte őt ide, hogy sokoldalú tapasztalataival, ügybuzgóságával a nagyobb szabású feladatoknak is sikeresen meg tud felelni.

Tanuld meg!

Célszerű láda krumpli tartására.

Ahol étkezésre, vagy állatok takarmányozására naponta nagymennyiségű krumplit használnak fel, a krumplit a pincéből vagy

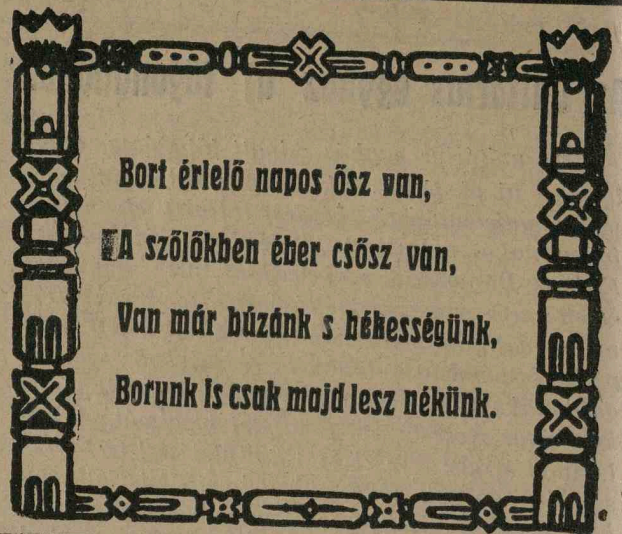
veremből egyszerre nagyobb mennyiségben kell felhozni. A krumpli raktározására lécből tartó-ládát készítünk. A képen látható ládában a krumpli nem fülled meg, kitünően áll és minősége javul. A ládát könnyen el lehet készíteni használt lécekből házilag.

Tegyünk el sajtot télire!

A juhok fejése rövidesen véget ér. Az utolsó sajtokból ajánlatos eltenni télire, hogy abban az időszakban is legyen sajt a háznál, amikor a juhokat nem fejkik. A késői sajtokat többféleképpen lehet eltenni. Zab, vagy buza közé téve hónapokig elállanak. Egyik igen célszerű eltevési mód a következő: a sajtot 3-4 centiméter vastag szeletekre vágjuk és besózzuk. Miután a sajt levet eresztett, friss tejjel felöntjük. A tetején képződő habot levesszük és vigyázunk arra, hogy a tej állandóan legalább 3 cm. magasan álljon a sajt felett. Ilyen módon sokáig eláll a sajt. Ha a gazda nem gondoskodott eddig gyurt turóról, elérkezett az utolsó időpont, amikor ezt megteheti.

A gyomorgörcs legjobb gyógyszere a meleg.

Gyümölcserés idején nagyon sokan szenvednek gyomorcsikarásban. Ennek a bajnak igen könnyen alkalmazható ellenszere a meleg borogatás. Ha más melegítő eszköz nem áll rendelkezésünkre, forrósítsunk meg egy fedőt, pakkoljuk be vastag törlőruhába és he-

Bort érlelő napos ős van,
 A szőlőkben éber csősz van,
 Van már búzánk s héhességünk,
 Borunk is csak majd lesz nekünk.

lyezzük a gyomortágra. A meleg rendszeren rövid idő alatt megszünteti a kellemetlen hascsikarást. Belsőleg adhatunk a betegnek fenyőmagból, vagy köménymagból főzött forró teát.

Ha a hascsikarás gyakran jelentkezik és az említett háziszerek nem bizonyulnak hatásosnak, orvoshoz kell fordulni, mert más súlyos oka is lehet a hascsikarásnak.

Hogyan szárítsuk a magvakat!

A frissen szedett mag, amikor még sok lenne a víztartalom, erős napon nagyon összeheszsugorodik, sőt csiraképességét is elveszitheti. Ezért a virágszárral, vagy más módon

gyűjtött magvakat, utóérés végett fedett, árnyas és szellős, száraz helyen tartjuk a kitisztításig, illetve kiszáradásig.

A magyar diszítés alapformái.

Korcsmában.

— Te, ma különös dolog történt velem.
 — Mi a csoda történt?
 — Mikor fölbredtem, — ágyamban találtam magamat.

Mai diszítéseinken az egyszerű elemek gazdag hatású csoportosítása figyelemre méltó. Igen kedves megoldása, két madárnak leegyszerűsített, stilizált formája.

Biztosítsatok a „MINERVA” biztosító intézetnél!

BUN DE IMPRIMAT. — Kiadja a „Magyar Nép” R. T. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — Nyomta a Minerva R. T. — 2875